

NEDELE VZKŘÍŠENÍ

1K 15,1-28

Vzkříšení- bláznovská zvěst?

Když ap. Pavel kázal v Athénách místním filosofům, dospěl ve své řeči také ke zmrtvýchvstání Pána Ježíše Krista. Reakce byla rychlá a jasná: „*Jakmile uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, jedni se mu začali smát a druzí řekli: 'Rádi si tě poslechneme, ale až někdy jindy'*“ (Sk 17,32). Dokud Pavel kázal o Bohu obecně, poslouchali. Jakmile ovšem zmínil Ježíšovo zmrtvýchvstání, byl se vším rázem konec. Jejich postoj je jednoznačný. Ani se s Pavlem nehádají, neprou, neargumentují. Myšlenka vzkříšení z mrtvých je pro ně natolik absurdní, že o tom vůbec odmítají seriózně diskutovat. Povzneseně se smáli a možná kroutili hlavami, čemu všemu nejsou lidé ochotni věřit. Bylo to něco zcela mimo jejich kategorie. Asi tak jakoby se nás někdo se vší vážností snažil přesvědčit, že viděl víly nebo skřítky. Tak možná hleděli filosofové na ap. Pavla. Myslím, že je tato Pavlova zkušenost velmi výmluvná a dokresluje to, s čím se běžně setkáváme i my. S leckým lze i dnes vážně diskutovat o „něčem nad námi“, o Bohu či všehomíru. Lze diskutovat také o osobě Ježíšově, jaký byl, co kázal a že byl odsouzen a zemřel krutou smrtí. Ale dojde-li na to, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých, tak se náhle často vztyčí zeď, přes kterou dál „vlak nejede“. Je to pro lidi natolik nepředstavitelná, bláznivá a nesmyslná myšlenka, že ji beze všech rozpaků hází do jednoho pytle s legendami a pohádkami. Tam ještě - v pohádkách a mytologiích - je vzkříšení možné. Ne však v tomto našem reálném světě. Každý přece ví, že člověk, když umře, tak je to napořád. O tom, že přijetí víry v „těla z mrtvých vzkříšení“ nebylo a není jednoduché a samozřejmé, svědčí i slovo ap. Pavla z 1K 15, které jsme četli. Zde se dozvídáme, že nejen pohanští filosofové, ale dokonce někteří křesťané, kteří Ježíše vyznávali, měli problém s vírou ve zmrtvýchvstání. Neznáme podrobnosti v této věci, ale z Pavlových slov se zdá být zřejmé, že i pro ně byla myšlenka na vzkříšení z mrtvých zcela nemyslitelná: „*Když se tedy zvěstuje o Kristu, že byl vzkříšen, jak mohou někteří mezi vámi říkat, že není zmrtvýchvstání?*“ (v. 12). Zdá se, že určitá skupina křesťanů v korintském sboru zcela odmítá myšlenku vzkříšení. Není jasné proč. Nevíme z čeho vycházeli. Byli v tom podobni židovské straně tzv. saduceů, tedy kněžské třídě. Saduceové narozdíl od farizeů také nevěřili, že by někdo mohl vstát z mrtvých. Křesťanství je ovšem založeno na faktu, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a třetího dne vstal z mrtvých. S tím se pojí i víra, že Bůh vzkřísí i nás k věčnému životu. Zdá se, že ani sám Pavel úplně nechápe jak je možné být křesťanem a zároveň popírat, že Bůh má moc vzkřísit mrtvé. Nevíme o co se víra těchto křesťanů v Korintu opírala. Podle Pavla má tato nedůslednost víry katastrofální následky. Jasně a logicky vysvětluje, že pokud neexistuje možnost vzkříšení z mrtvých, pak se celé křesťanství sesype jako domeček z karet. Pavel uvažuje takto: Jestli neexistuje zmrtvýchvstání, pak z mrtvých nevstal ani Kristus. Ale pokud Kristus nevstal, pak jsme všichni ztraceni, jsme pořád v zajetí hříchu a v moci smrti a zániku. Naše naděje je jen ve vzkříšeném Kristu. Podívejme se na tyto Pavlovy argumenty podrobněji.

Co by to znamenalo, kdyby Kristus nevstal z mrtvých?

Korintští křesťané popírající zmrtvýchvstání si patrně neuvědomovali důsledky svého přesvědčení. Pavel jim je musí připomenout. Kdyby Kristus nevstal, pak:

- je zvěst apoštolů klamná (v. 14). Klamná, falešná (dosl. prázdná, vyprázdněná). Když sledujeme kázání apoštolů v knize Sk, vystoupí nám, jak velkou roli v jejich poselství hrálo právě to, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých. I když káží na různá témata, toto se v nich neustále opakuje. Tak to kázal Petr o Letnicích v Jeruzalémě (Sk 2,24), tak to kázal Petr a Jan v chrámu (Sk 3,15) a později před veleradou (Sk 4,10), to Petr kázal i setníku Kornéliovi (Sk 10,40), to kázal Pavel na svých misijních cestách: v Pisidské Antiochii (Sk 13,33), v Athénách (Sk 17,31) či před králem Agripou (Sk 26,23). Všude zde nacházíme zmínky o tom, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých. Toto poselství se stalo neoddelitelnou součástí apoštolské zvěsti. Jestliže ovšem něco jako zmrtvýchvstání neexistuje, jak tvrdili někteří Korint'ané, pak nebyl vzkříšen ani Kristus a zvěst apoštolů je klamná, lživá a prázdná, možná sebeobelhávající - a tudíž zcela nevěrohodná. Apoštolové by byli lživými svědky o Bohu, jak píše Pavel. Jeden autor poznamenal, co by nám zbylo ze zvěsti evangelia, kdyby Ježíš zůstal v hrobě: „Znamenalo by to, že by šlo jen o všeobecné výzvy k dobrému chování, všeobecné hlásání lásky k bližnímu, všeobecné pravdy o Bohu, tedy jen o řeči všeobecné, kterých ale bylo napovídáno moc a které se ukázaly jako neúčinné. Neúčinné proto, že nemohou přinést člověku nic nového.“

- je klamná i víra křesťanů (v. 14). Bez vzkříšení Krista by byla prázdná zvěst apoštolů, ale i víra křesťanů. Taková víra by se podobala prázdnému lusku bez hrachu či klasu bez zrna. Vzkříšení Kristovo je jádrem křesťanské víry, na něm všechno stojí, o ně se opírá veškerá naše naděje. Pokud k němu nedošlo, pak se z křesťanství stává pouze jedna z mnoha filosofí. Člověk by mohl obdivovat Ježíše jako mudrce, který by ale nebyl nikým víc než sice moudrým, ale pořád jen lidským učitelem, jakých je v dějinách povícero. Z evangelia by zůstala moudrá ponaučení, ovšem bez moci nového života. Ježíšovo vzkříšení vnáší do života

lidí něco nového, nejen další moudrá napomenutí, ale novou sílu, o které Pavel píše v listu Římanům: „*abychom - jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života*“ (Ř 6,4).

- ještě jsme ve svých hříších (v. 17). Dalším důsledkem toho, kdyby Ježíš nevstal z mrtvých je, že bychom stále „byli ve svém hříchu“. I to oněm korintským křesťanům uniklo. Podle Bible přišel Pán Ježíš proto, aby vysvobodil člověka z moci hříchu. To má být tím novým životem, o kterém jsme slyšeli. Toto vysvobození se děje v přímé souvislosti s Ježíšovou smrtí a také vzkříšením. Pavel připomněl Korint'ánům, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem. To znamená, že na sebe vzal naše hříchy a zaplatil za ně cenou nejvyšší, tedy svým vlastním čistým a nevinným životem. Nesl náš hřích i smrt, která jim náležela. Odplatou za hřích je smrt, říká Pavel na jiném místě. Proto Ježíš, aby nás vysvobodil z moci hříchu i smrti, vzal náš hřích na sebe a také i smrt. Ježíš zemřel a byl pohřben. Ovšem zdá se, že oni Korint'ané zde skončili. U Ježíšova hrobu. Co by to ovšem znamenalo? To, že by moc hříchu a smrti nebyla zlomena. Ježíš by sice nesl náš hřích i smrt, ale pokud by ho smrt udržela ve své moci, nezměnilo by se pro nás vůbec nic. Protivník smrti a hříchu by nadále vítězil. Sám záchránce od Boha by byl zničen. Boží dílo záchrany by skončilo v jakémsi „poločase zápasu“. Nebylo by dotazeno až do konce. Nepřítel, kterým je zlo, hřích a smrt, by sice byl napaden, ale ne poražen. To ti Korintští neviděli, jak hrozivý důsledek by mělo, kdyby Kristus nevstal z mrtvých. Pak je všechno ztraceno. Pak jsme stále pod mocí hříchu a odsouzeni za hřích. Pak není žádný záchránce, žádný spasitel, pak Boží dílo záchrany člověka zcela ztroskotalo. Proto nejen utrpení a smrt Velkého pátku ale také sláva a triumf neděle Vzkříšení - to dohromady teprve tvoří úplnou a dokonalou Boží záchranu. Teprve prázdný hrob je znamením, že Boží mise záchrany hříšníků byla dokončena, splněna. Díky Ježíšově smrti a vzkříšení hřích a smrt pozbývají své nadvlády nad člověkem. Člověk spojený s Kristem může sám u sebe, ve svém vlastním životě, prožívat změnu, novou sílu, kterou Bible nazývá „novým srdcem“.

- jsou ztraceni i ti, kdo zemřeli v Kristu (v. 18). A ještě jeden důsledek toho, kdyby Kristus nevstal z mrtvých: Pak jsou ztraceni i ti, kdo zemřeli v Kristu. I ti, kdo se upnuli na Ježíše Krista, kdo ho následovali, kdo v něj uvěřili a kdo šli náročnou Ježíšovou cestou sebezapření, oběti a vytrvalé lásky, jsou ztraceni, pokud on zůstal v hrobě. Pak by cele platilo to, co pozoroval už sz mudrc Kazatel: „*Nač jsem tedy byl tak nadmíru moudrý? ... Vždyť po moudrém ani po hlupákovi nezůstane památka navěky; všechno, co bylo, bude v příštích dnech zapomenuto. Moudrý umírá stejně jako hlupák*“ (Kaz 2,15-16). Pokud Ježíš nevstal z mrtvých, znamenalo by to jediné: Smrt je silnější než Bůh sám. A to by byl konec i našim nadějím. Pak jsme podle Pavla „nejubožejší ze všech lidí“. Možná i nejměšnější. Nač ušlechtilost a moudrost, zbožnost a víra, je-li koncem smrt a jenom smrt? Pavel tuto logiku dovádí do krajnosti, když píše: „*Jestliže mrtví nevstanou, pak jezme a pijme, neboť zítra zemřeme*“ (v. 32).

Ale Kristus z mrtvých vstal!

Pavel ale pouze neukazuje hrozivé důsledky toho, kdyby Kristus nevstal z mrtvých. Chce především zvěstovat evangelium. Proto do všech těch nejasností a zmatků včlení slavné: „*Avšak Kristus byl vzkříšen*“ (v. 20). Potvrzuje tak to, co předával už na začátku této kapitoly. Zde shrnuje evangelium, na kterém křesťané stojí: „*Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem*“ (v. 3-4). Tuto přelomovou událost si Pavel navíc nevybájl. Zmiňuje očitě svědky vzkříšeného Pána: Petra, ostatní apoštoly, dalších víc jak 500 bratří a dokonce v té době ještě může odkázat na to, že většina z nich dosud žije a může kdykoli znovu potvrdit apoštolskou zvěst. Nakonec přichází Pavel i ze svou zkušeností. I on spatřil vzkříšeného Pána, na své cestě do Damašku. Jestliže Kristus nevstal z mrtvých, pak to má pro Pavla dalekosáhlé důsledky. Pokud ale vstal, potom to má také dalekosáhlé důsledky. Moc zla a hříchu a právě tak i smrti je zlomena. Kristus nad nimi slavil vítězství. Naším Pánem je už vzkříšený Kristus, ne zlo, ne hřích, ne beznaděj, ne smrt. A jak zní naše naděje? „*Jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života. Každý v daném pořadí: první vstal Kristus, potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otcí. ... Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt*“ (v. 22-26). Poslední slovo i v našem životě nepatří smrti, ale životu. Kristus vstal k životu, který nepomíjí. Pavel píše, že byl první. Je-li první, znamená to, že budou následovat další - ti, kdo jsou jeho, kdo jsou s ním spojeni vírou a láskou. I nám Kristus dává podíl na svém zmrtychvstání. I nám, které smrt dosud přemáhá. Smrt sama byla Kristem zlomena a jednou jeho mocí bude zlomena i u nás. To je křesťanská naděje, která není jen pro tento život, ale i pro to, co bude potom. Událost prázdného hrobu Kristova sahá až za horizont všeho lidského, všeho konečného.

Každý rok několik dní slavíme Velikonoce. Ovšem to, co si při nich připomínáme není otázkou několika dní. Je to radostné poselství o Božím vítězství nad zlem a smrtí, které chce obepnout celý náš život a dát naději, která neklame a nepomine. Poděkujme za to dnes společně znovu. M. Zemlička 31.3.2013